

Topigs Norsvin ja DanAvl -hybridiemakoiden menestyminen kolmanteen porsimiseen saakka

Hankkeen tavoitteena on selvittää Topigs Norsvin (TN70) ja DanAvl -hybridiemakoiden ja niiden jälkeläisten tuotantokyky ja sen vaikutus tuotannon kokonaisuustaloudellisuuteen. Vertailukelpoisten tulosten saamiseksi kummankin hybridin ensikoita kasvatettiin samalla tilalla ja samanlaisissa olosuhteissa. Hankkeen tulosten perusteella voidaan arvioida jalostusstrategioiden soveltuvuutta suomalaiseen sikatuotantoon.

Hankkeessa on seurattu emakoiden kestävyyttä ja pahnuekokoa kolmanteen porsimiseen saakka. Kaikissa pahnueissa isärotuna käytettiin Finnpig Oy:n Sastamalan karjuaseman tanskalaisten duroc-karjujen seossiementä. Hankkeessa seurattujen ensikoiden määrä suunniteltiin siten, että jälkeläisten välikasvatus- ja lihasikavaiheen tuloksista saadaan tehtyä tilastolliset analyysit.

DanAvl -ensikoita oli hankkeen alussa 56, joista 6 jouduttiin poistamaan ennen ensimmäistä porsimista. Ensikoista kolme ei tiinehtynyt. Toisen kerran porsi 47 ja kolmannen kerran porsi 42 emakkoa. Topigs Norsvin -ensikoita oli hankkeen alussa 57, joista 9 jouduttiin poistamaan ennen ensimmäistä porsimista. Ensikoista 8 ei tiinehtynyt. Toisen kerran porsi 42 ja kolmannen kerran porsi 39 emakkoa. Molemmilla roduilla tiinehtymisongelmat olivat yleisin poiston syy. Keskimäärin 8,5 % emakoista poistettiin porsimisten välillä. Hanketilan porsimisprosentti oli 92.

Tiineysajan kestossa on ero DanAvl ja Topigs Norsvin -hybridien välillä. Topigs Norsvin -hybridin tiineys kesti ensikkona keskimäärin 115 päivää ja emakkona 116 päivää. DanAvl-ensikon ja emakon tiineys kesti 117 päivää. Hybridien tiineysajan ero tulee huomioida porsitusosaston kiertoa suunniteltaessa. Testissä molempien hybridien ensipahnueet vieroitettiin yhtä aikaa. Vieroitettaessa DanAvl -hybridiensikoiden porsaas painoivat keskimäärin 6,8 kg ja TN70:n 7,8 kg. Etenkin pienimmät porsaas tarvitsevat enemmän kasvuaikaa ennen vieroitusta.

Taulukko 1. DanAvl ja Topigs Norsvin -hybridien pahnuekoko syntyessä.

	DanAvl	Topigs Norsvin	
1.porsiminen			
Syntyneitä yht. kpl	16,1	15,7	
Elävät, kpl	15	15,2	
2.porsiminen			
Syntyneitä yht. kpl	19	15,9	*
Elävät, kpl	17,9	14,9	**
3.porsiminen			
Syntyneitä yht. kpl	21,7	17,6	**
Elävät, kpl	19,5	16,2	**

Taulukossa 1 näkyy hybridien pahnuekoko porsimakerroittain. Ensimmäisen pahnueen koossa ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa rotujen välillä. Tilastollinen ero (* = $p<0,1$, ** = $p<0,05$) löytyi toisessa ja kolmannessa porsimisessa, kun DanAvl -hybridit saivat 3 – 3,3 elossa syntynyttä porsasta enemmän kuin Topigs Norsvin -hybridit. Emakoiden porsimistulokset tukevat teurastamoiden dataa, jossa todetaan DanAvl -hybridien saavan keskimäärin hieman yli yhden porsaan enemmän pahnueessa kuin Topigs Norsvin -hybridi emakkojen. Topigs Norsvinin ensimmäisen pahnueen syntyneiden määrä vähän korkeampi kuin TN70-hybrideillä Suomessa, loput pahnueet odotusten mukaiset.

DanAvl -emakoilla pahnuekoko vaikuttaa kasvavan melko jyrkästi ja Topigs Norsvin -emakoilla pahnueen koko kasvaa maltillisemmin. Suurimmat pahnueet saatiin kolmannessa porsimisessa molemmilla roduilla. Ennätyksen teki DanAvl -emakko, joka porsasi 30 porsasta. Kuolleena syntyneiden porsaiden määrä nousee porsima- kertojen ja porsasmäärän kasvaessa. Ensimmäisessä ja toisessa porsimisessa kuolleena syntyneiden porsaiden määrä oli noin 1 kpl, mutta kolmannessa porsimisessa määrä hieman kasvoi, 1,4 kpl:seen Topigs Norsvin -hybrideillä ja 2,3 kpl:seen DanAvl -hybrideillä. Joka porsimiskerralla Topigs Norsvin -hybrideillä oli pienempi porsaskuolleisuus syntyessä.

Keskimäärin DanAvl:in porsailla oli kaksi päivää vähemmän kasvuaikaa ennen vieroitusta, pidemmän tiineysajan vuoksi. Pienemmät porsaatsaivat jatkoaikaa amma-emojen avulla. Ensimmäisessä pahnueessa DanAvl-hybridien porsaita oli viidellä amma-emolla ja Topigs Norsvinin kahdella amma-emolla. Pahnueita tasattaessa porsaats pysyivät mahdollisimman tarkkaan oman rotunsa emakoilla. Edellisten ammojen lisäksi kahdella ammalla oli molempien rotujen porsaita. Suuret pahnueet tuovat haasteita tilalle. Tilojen kiinteä kiertorytmi on arkipäivää ja vaikuttaa porsaisiin. Osastojen tasaiselle kierrolle asettavat haasteita etenkin lisääntymistä vaativat pienet porsaats ja amma-emojen tarve.

Taulukko 2. Vieroitettut (kpl) ensimmäisessä pahnueessa.

Rotu	Pahnueet kpl	Keskiarvo	Mediaani	Minimi	Maximi
DanAvl	34	12,8	13,0	10,0	14,0
Topigs Norsvin	41	12,7	13,0	9,0	14,0

Taulukko 3. Vieroitettujen porsaiden paino (kg)

Rotu	Pahnueet kpl	Keskiarvo	Mediaani	Minimi	Maximi
DanAvl	34	6,7	6,5	5,2	9,1
Topigs Norsvin	41	7,8	7,5	5,8	10,7

Pahnueet tasattiin niin että jokaiselle emakolla oli 14 porsasta. Pienimmät kerättiin samalle emakolle, jotta niiden kasvun seuraaminen olisi helpompaa. Vieroituksessa jokainen pahnue punnittiin ennen siirtoa välikasvatukseen. DanAvl -hybridien porsaat olivat vieroitettaessa noin kilon pienempiä kuin Topigs Norsvin- hybridien porsaat. Seuraavassa uutiskirjeessä avataan porsaiden kasvua ja rehunkäyttöä välikasvatuksessa ja lihasikala vaiheessa.